

अमृत योजना

(AMRUT: Atal Mission for Rejuvenation and Urban Transformation)

- अटल मिशन फॉर रिजुवनेशन अँड अर्बन ट्रान्सफॉर्मेशन (AMRUT) हे भारत सरकारच्या अंतर्गत पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी जून 2015 मध्ये सुरू केले होते. AMRUT योजना ही शहरी भागात गरीब आणि वंचित लोकांवर लक्ष केंद्रित करून जीवनाचा दर्जा सुधारण्यासाठी शहरी भागात मूलभूत नागरी सुविधा पुरविण्याचा उपक्रम आहे.
- हे पहिले केंद्रीत राष्ट्रीय जल मिशन आहे, जे 500 शहरांमध्ये सुरू करण्यात आले आणि यात 60% शहरी लोकसंख्येचा समावेश केला.
- इच्छुकांना लिंक केलेल्या लेखात देशाच्या सामाजिक आणि आर्थिक विकासासाठी सुरू केलेल्या भारतातील सरकारी योजनांची सर्वसमावेशक यादी देखील मिळू शकते.
- **पूर्ण नाव:** AMRUT: Atal Mission for Rejuvenation and Urban Transformation **सुरवात:** जून 2015 (पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते शुभारंभ)
- **मंत्रालय:** गृहनिर्माण आणि शहरी व्यवहार मंत्रालय

अमृत योजनेची उद्दिष्टे

- AMRUT योजना शहरी पुनरुज्जीवन प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीद्वारे शहरी भागात पुरेसे सांडपाणी व्यवस्था आणि पाणीपुरवठा सुनिश्चित करण्यासाठी पायाभूत सुविधा निर्माण करण्यावर लक्ष केंद्रित करते. AMRUT योजनेअंतर्गत राज्य वार्षिक कृती आराखडा सादर करणारे पहिले राज्य राजस्थान होते. इतर विविध योजना जसे स्वच्छ भारत मिशन, सर्वासाठी घरे 2022 आणि पाणीपुरवठा, पायाभूत सुविधांशी संबंधित स्थानिक राज्य योजना देखील AMRUT योजनेशी जोडल्या जाऊ शकतात.

- स्मार्ट सिटी मिशन आणि 500 शहरांच्या अमृत योजने अंतर्गत शहरी विकासावर सुमारे ₹ 1 लाख कोटी गुंतवणुकीला सरकारने आधीच मान्यता दिली आहे.

अमृत योजनेची मुख्य उद्दिष्टे खाली नमूद केली आहेत

- प्रत्येक घरात पाण्याचा योग्य पुरवठा आणि सांडपाणी व्यवस्था सुनिश्चित करणे.
- शहरांच्या सुविधांचे मूल्य वाढविण्यासाठी हिरवीगार आणि सुस्थितीत ठेवलेल्या खुल्या जागा आणि उद्याने विकसित करणे.
- सार्वजनिक वाहतुकीवर भर देणे आणि सायकलिंग यांसारख्या गैर-मोटर वाहतूक सुविधांच्या निर्मितीद्वारे प्रदूषण कमी करणे.
- अटल मिशन फॉर रिजुव्हेनेशन अँड अर्बन ट्रान्सफॉर्मेशन (AMRUT) चे उद्दिष्ट एक लाखापेक्षा जास्त लोकसंख्या असलेल्या सुमारे 500 शहरांना अधिसूचित नगरपालिकांद्वारे विकास करण्याचे आहे.

अमृत मिशनचे प्रमुख घटक कोणते आहेत?

Ensuring A Planned Urban Transformation
Atal Mission for Rejuvenation and Urban Transformation (AMRUT)
Launched on 25th June, 2015

- 500 cities (ULBs) with a population of one lakh or more covering approx. 60% of urban population in the country
- Total outlay of ₹1 lakh crore including Central Assistance of ₹50,000 crore (from 2015-2016 to 2019-2020)
- Thrust areas include:
  - Water supply
  - Sewerage & septage management
  - Storm water drainage
  - Green spaces & parks
  - Non-motorized urban transport
  - Capacity building

#TransformingUrbanBihar

- क्षमता बांधणी
- सुधारणा अंमलबजावणी
- पाणी पुरवठा आणि सांडपाणी व्यवस्थापन
- पाण्याचा निचरा
- शहरी वाहतूक सुविधांमध्ये सुधारणा
- मोकळ्या जागा आणि उद्यानांचा विकास.

अमृत योजनेसाठी पात्रता

अमृत योजनेचे उद्दिष्ट एक लाखापेक्षा जास्त लोकसंख्या असलेल्या सुमारे 500 शहरांना कव्हर करण्याचे आहे. अमृत योजनेअंतर्गत निवडण्यासाठी, शहरे/नगरे खालील श्रेणींमध्ये येतात:

AMRUT नवामि गंगे myGov

PM Modi Inaugurates, Lays Foundation Stone for Several AMRUT & Namami Gange Projects

Inaugurates Water Supply Scheme-I under AMRUT Scheme

Siwan Water Supply

- 24x7 drinking water supply to 6,584 houses of 18 wards
- Built at a cost of ₹40.75 crore to benefit 59,000 people

Chhapra Water Supply

- 24x7 drinking water supply to 9,670 houses of 45 wards
- Constructed at a cost of ₹61.71 crore to benefit 81,000 people

#TransformingUrbanBihar

- 2011 च्या जनगणनेनुसार एक लाख किंवा त्याहून अधिक लोकसंख्या असलेली सर्व शहरे आणि शहरे अधिसूचित नगरपालिकांसह आणि नागरी क्षेत्रांसह.
- सर्व राजधानी शहरे किंवा राज्ये/केंद्रशासित प्रदेशांची शहरे जी वरील निकषांत येत नाहीत.
- HRIDAY योजनेअंतर्गत गृहनिर्माण आणि शहरी व्यवहार मंत्रालयाने हेरिटेज शहरे म्हणून वर्गीकृत केलेली शहरे किंवा गावे.
- मुख्य नद्यांच्या काठावर येणारी आणि 75,000 पेक्षा जास्त परंतु 1 लाखापेक्षा कमी लोकसंख्या असलेली तेरा शहरे आणि नगरे .
- डोंगराळ राज्ये, बेटे आणि पर्यटन स्थळांमधील दहा शहरे. (अमृत योजनेअंतर्गत यापैकी प्रत्येक राज्यातून फक्त एक शहर निवडले जाऊ शकते)